

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. június 26.
(OR. en)

10592/19

ENER 392
CLIMA 196

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10264/19
Tárgy:	Következtetések: az energetikai átalakulást, továbbá a 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött energetikai és éghajlat-politikai célok megvalósítását biztosítani hivatott energiarendszerek jövője az energiaunióban – A Tanács következtetései (2019. június 25.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „Az energetikai átalakulást, továbbá a 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött energetikai és éghajlat-politikai célok megvalósítását biztosítani hivatott energiarendszerek jövője az energiaunióban” című tanácsi következtetéseknek a Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács 2019. június 25-i ülésén elfogadott szövegét.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI

az energetikai átalakulást, továbbá a 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött energetikai és éghajlat-politikai célok megvalósítását biztosítani hivatott energiarendszerek jövője az energiaunióban

Az Európai Unió Tanácsa,

1. EMLÉKEZTETVE:

- az Európai Tanács 2018. december 13–14-i következtetéseire, melyben felkérte a Tanácsot a „Tiszta bolygót mindenkinek” című bizottsági közleményben szereplő elemek vizsgálatára,
- az Európai Tanács 2019. március 21–22-i következtetéseire, melyben hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az EU 2020-ig ambiciózus hosszú távú stratégiát terjesszen elő,
- az Európai Tanács 2019. június 20-i következtetéseire, amely szintén kitér az „Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról” című bizottsági közleményre,
- a „Tiszta energia minden európainak” jogalkotási csomagra, amely meghatározza az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére, a megújuló energia használatának növelésére, az energiahatékonyság javítására és a villamosenergia-hálózatok összekapcsolására vonatkozó, 2030-ig teljesítendő uniós éghajlat- és energiapolitikai célkitűzések teljesítésének keretét,
- a Tanács 2018. november 21-én elfogadott, az EU jövőbeli iparpolitikai stratégiájáról szóló következtetéseire, melyekben kiemeli, hogy az iparpolitikát minden uniós szakpolitikában, így az energiapolitikában is általános jelleggel érvényesíteni kell;

2. NYUGTÁZVA:

- az Európai Unió hőtechnikai stratégiájáról szóló, 2016. február 16-i bizottsági közleményt,
- az Európa energiahálózatainak megerősítéséről szóló, 2017. november 23-i bizottsági közleményt,
- az „Energiaárak és energiaköltségek Európában” című, 2019. január 9-i bizottsági jelentést,
- a „Negyedik jelentés az energiaunió helyzetéről” című, 2019. április 9-i bizottsági jelentést,
- az energiaágazatban érvényesítendő kiberbiztonságról szóló, 2019. április 3-i bizottsági ajánlást;

3. MEGÁLLAPÍTJA, hogy az előrettekintő éghajlat-politikát folytató energiaunió a következő öt, szorosan összefüggő és egymást kölcsönösen erősítő dimenzióval rendelkezik: energiabiztonság, szolidaritás és bizalom; teljesen integrált európai energiapiac; a kereslet mérséklését elősegítő energiahatékonyság; a gazdaság dekarbonizációja; valamint kutatás, innováció és versenyképesség; továbbá hogy koherens stratégiára és az említett öt dimenzió kiegyensúlyozott megközelítésére van szükség; és TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy minden ágazati politikában érvényesíteni kell az energia- és klímapolitikai, továbbá az ellátásbiztonságra és az energiához való fogyasztói hozzáférésre vonatkozó célkitűzéseket;

4. KIEMELI annak fontosságát, hogy az EU – a Párizsi Megállapodással összhangban – 2020-ig nagyratörő hosszú távú stratégiát nyújtson be a klímasemlegesség elérésére vonatkozóan, figyelembe véve ugyanakkor a tagállami sajátosságokat és az európai ipar versenyképességének szempontját; továbbá TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy a rendelkezésre álló legfrissebb tudományos adatok, különösen az iparosodás előtti szintet 1,5 °C-kal meghaladó globális hőmérséklet-emelkedés hatásairól szóló IPCC-különjelentés fényében fokozni kell az éghajlatváltozás jelentette probléma kezelését célzó globális erőfeszítéseket;

5. **HANGSÚLYOZZA**, hogy energetikai átalakulásra van szükség, melynek révén az energiarendszer megfizethetőbbé, biztonságosabbá, versenyképesebbé, védettebbé és fenntarthatóbbá válik, továbbá hogy teljesíteni kell a 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött energetikai és éghajlat-politikai célokat, mégpedig egyrészt összekapcsolt, megbízható és költséghatékony energiahálózatok kialakításával, másrészt az energiarendszernek az innovatív technológiák és a digitalizáció előmozdítása, továbbá az ágazati összekapcsolás és az ágazati integráció révén történő korszerűsítésével; **MEGÁLLAPÍTJA** ugyanakkor, hogy az energiapiacok megfelelő működése elengedhetetlen ahhoz, hogy az energetikai átalakulás költséghatékony legyen, továbbá rámutat arra, hogy figyelembe kell venni a technológiasemlegesség elvét és a tagállamok ahhoz fűződő jogát, hogy maguk határozzanak energiaszerkezetükről és az általuk alkalmazott technológiákról;
6. **KIEMELI**, hogy nagyratörő integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervekre van szükség, és hogy ezeket ténylegesen végre is kell hajtani, továbbá hogy e terveket illetően regionális, illetve tagállamközi együttműködést és koordinációt kell folytatni, ugyanakkor figyelembe kell venni a tagállami sajátosságokat és az adottságaikban mutatkozó – e tervekben is megnyilvánuló – különbségeket, ezenfelül tiszteletben kell tartani a tagállamok azon jogát, hogy maguk válasszanak a különféle energiaforrások között és maguk határozzák meg energiaellátásuk általános szerkezetét; **RÁMUTAT** továbbá arra, hogy a 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött energetikai és éghajlat-politikai célok teljesítésének biztosítása és megkönnyítése szempontjából nagy jelentőséggel bír az energiaunió irányítási rendszere, továbbá a bevált gyakorlatok kölcsönös megosztása;
7. **KIEMELI**, hogy az energetikai átalakulási folyamat középpontjában a polgároknak és a vállalkozásoknak kell állniuk, mégpedig annak érdekében, hogy a közvélemény egyrészt támogassa a 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött energetikai és éghajlat-politikai célokat, másrészt elfogadja az ezek érdekében hozott intézkedéseket, továbbá hogy az átalakulás igazságos és méltányos módon, a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztókat, az energiaszegénységet és a – többek között a szénintenzív régiókra, illetve az olajpala-lelőhelyekre és a tőzeges területekre gyakorolt – társadalmi és gazdasági hatásokat¹ szem előtt tartva történjék;
8. **HANGSÚLYOZZA**, hogy mind a háztartási fogyasztók, mind pedig – versenyképességét biztosítandó – az ipar számára biztosítani kell az energia megfizethetőségét;
9. **RÁMUTAT**, hogy egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani az európai villamosenergia-termelők számára a harmadik országbeli termelőkkel szemben annak érdekében, hogy úgy maradhassanak versenyképesek, hogy egyúttal eleget tesznek az uniós energetikai és éghajlat-politikai céloknak is;

¹E kérdéssel többek között az átalakulóban lévő széntermelő és nagy szén-dioxid-kibocsátású régiók platformja foglalkozik.

10. MEGÁLLAPÍTJA, hogy köz- és magánberuházásokra egyaránt szükség van az összes érintett ágazat energetikai átalakulásának megkönnyítéséhez, továbbá hogy megfelelő uniós, illetve tagállami pénzügyi támogatást kell nyújtani, valamint stabil és kiszámítható beruházási környezetet kell teremteni; ezzel összefüggésben RÁMUTAT az EU általános pénzügyi keretének jelentőségére, az Európai Beruházási Bank azon szerepére, hogy biztosítsa a fenntartható beruházások multiplikátorhatását, az uniós állami támogatási szabályok jelentőségére és arra, hogy ezek összhangban állnak 2030-ra és az azt követő időszakra kitűzött uniós energetikai és éghajlat-politikai célokkal, valamint az említett célok teljesítése szempontjából releváns uniós jogszabályokkal;

11. HANGSÚLYOZZA, hogy az energiaunió irányításáról szóló rendelettel összhangban az energiahatékonyság elsődlegességének elvét kell követni, továbbá javítani kell az energiahatékonyságot többek között az épületek, az energetikai infrastruktúra és az ipari berendezések energiafogyasztásának csökkentésével, ugyanakkor HANGSÚLYOZZA, hogy fel kell számolni a szabályozási és egyéb piaci akadályokat és közös normákat kell alkalmazni;

12. MEGÁLLAPÍTJA, hogy az Unión belüli, illetve külső szereplőkkel – többek között a már meglévő együttműködési platformokon – folytatott regionális együttműködés jelentős szerepet tölt be az energetikai átalakulás folyamatában és az energiaunió célkitűzéseinek teljesítésében.

I. A megbízható és költséghatékony energiahálózatok kialakításának előmozdítása céljából a Tanács:

13. HANGSÚLYOZZA, hogy a költséghatékony és hatékony helyi, regionális és nemzeti energiahálózatok az energetikai átalakulás mozgatórugóiként fontos szerepet töltenek be a belső piac működésében, valamint abban, hogy biztosított legyen az energiaellátás biztonsága, hangsúlyt helyezve az energiaforrások és a szállítási útvonalak diverzifikálására és a piacok jobb integrációjára;

14. RÁMUTAT ARRA, hogy az energetikai infrastruktúrát úgy kell kialakítani, hogy az kész legyen a modernizáció és a dekarbonizáció folyamata, és különösen a megújuló energiaforrások növekvő aránya kínálta lehetőségek kiaknázására, hogy az Unió egészében biztonságos, a célnak megfelelő, modern, hatékony, intelligens és reziliens energiarendszerek jöhetnek létre;

15. Az energetikai infrastruktúra vonatkozásában a következő prioritásokat HATÁROZZA MEG:

- a. annak érdekében, hogy 2020-ig el lehessen érni azt a célt, miszerint a villamosenergia-hálózatok 10 %-át össze kell kapcsolni, fokozni kell a határokon átvitelő összeköttetések fejlesztését, és törekedni kell arra, hogy az energiaunió irányításáról szóló rendeletben meghatározottak szerint 2030-ig a fenti arány 15 %-ra növekedjen, emellett pedig támogatni kell a tagállami rendszereknek az EU energiahálózataiba történő bekötése, integrálása és e hálózatokkal való szinkronizálása szempontjából kulcsfontosságú projekteket, mindezekon felül pedig kezelni kell az államokon belüli szűk keresztmetszetek és a hiányzó belső kapcsolódási pontok jelentette problémákat, törekedve a hatékony, teljes mértékben működő és integráltabb belső energiapiac megvalósítására; fokozni kell továbbá az energia- és a villamosenergia-ágazat rugalmasságát, többek között az energiatárolás, a hálózatbővítés, a rugalmas termelés, a „power-to-x” technológiák, az ágazati összekapcsolás, valamint a keresletoldali szabályozásra irányuló megoldások, például az intelligens fogyasztásmérés ösztönzésével;
- b. a továbbiakban is elő kell segíteni a megújuló energiaforrások elterjedését és a hálózatokba történő integrálását mind az átviteli, mind az elosztási szinten, beleértve az offshore hálózatokon és csomópontokon keresztül történő integrációt is, mindenekelőtt az ágazati integráció előmozdítása és a tárolási megoldások fejlesztése révén, szem előtt tartva, hogy a hálózati stabilitás és az ellátás biztonságának fenntartása érdekében erősebb átviteli hálózatokra van szükség;
- c. elő kell segíteni a gazdasági további villamosítását, különösen az olyan kibocsátásintenzív ágazatokban, mint a közlekedés és az ipar;
- d. a fűtési és hűtési ágazatban – ideértve a távfűtést és -hűtést is – ki kell aknázni a megújuló hő, a hulladékhő és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés terén meglévő jelentős potenciált;
- e. az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló 2014/94 irányelvvel összhangban ösztönözni kell az e-mobilitás, a megújuló és egyéb alternatív üzemanyagok, például a hidrogén, a biogáz és a szintetikus üzemanyagok infrastruktúrájának fejlesztését, így például az elektromos járművek töltőinfrastruktúrájának Unió-szerte történő kialakítását, úgy a köz-, mint a magánterületeken;
- f. annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az energetikai átalakulás költséghatékonyságát, továbbá el lehessen kerülni az ún. „lock-in” hatásokat, azaz az energiatermelés és -felhasználás struktúráját konzerváló hatásokat, valamint az eszközök elértéktelenedését, elemezni kell a meglévő infrastruktúra szerepét; mindemellett a piaci integráció, az ágazati összekapcsolás és a regionális együttműködés maximális kihasználása révén optimalizálni kell a meglévő infrastruktúra és a rendelkezésre álló összeköttetések igénybevételét;
- g. biztosítani kell a kritikai jelentőségű energetikai infrastruktúra védelmét és kiberbiztonságát.

II. Az innovatív technológiák fejlesztésének és elterjedésének előmozdítása céljából a Tanács:

16. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a rendelkezésre álló és az újonnan megjelenő, alacsony széndioxid-kibocsátású technológiák és a piaci alapú megoldások tekintetében egyenlő versenyfeltételeket kell teremteni, ugyanakkor HANGSÚLYOZZA, hogy a bevezetendő technológiáknak megbízhatónak, biztonságosnak, fenntarthatónak és környezetbarátnak kell lenniük;

17. ELISMERI a kutatás és a demonstráció fontosságát, valamint azt, hogy olyan feltételeket kell teremteni, amelyek lehetővé teszik, hogy az uniós energia- és éghajlat-politikai célkitűzések megvalósításához hozzájáruló innovatív új technológiák piaci feltételek mellett fejlődjenek és érjenek be; HANGSÚLYOZZA, hogy jelentősen növelni kell a kutatási, fejlesztési és innovációs beruházásokat annak érdekében, hogy az európai vállalatok mind a fejlett, mind pedig a kialakulóban lévő technológiák terén technológiai vezető szerepet tölthessenek be, és ezzel összefüggésben ÖSZTÖNZI olyan technológiák kifejlesztését, amelyek annak révén, hogy ösztönzik az egyének és a vállalatok magatartásbeli változását, végeredményben strukturális változást idézhetnek elő a társadalomnak és a vállalkozásoknak az energetikai kérdésekhez való viszonyulásában, ami segíteni fog az energetikai átalakulás megalapozásában;

18. HANGSÚLYOZZA, hogy a digitalizáció – beleértve az intelligens hálózatok, az adatgazdálkodás és az adatvédelem továbbfejlesztését is – döntő szerepet fog játszani a jövőbeli energiarendszerek tekintetében, mivel nagyobb rugalmasságot tesz lehetővé és támogatja úgy az „első az energiahatékonyság” elvet, mint az ellátás biztonságát, ugyanakkor TISZTÁBAN VAN AZZAL, hogy az energiaágazat egészében biztosítani kell a kiberbiztonságot és a személyes adatok védelmét;

19. ISMÉTELTEN RÁMUTAT ARRA, hogy a tárolási rendszerek, köztük a hagyományos és új megoldások egyaránt központi szerepet töltenek be az energetikai átalakulásban, amikor hozzájárulnak a dekarbonizációhoz;

20. ÖSZTÖNZI, hogy az uniós alapok hozzáférhetőek legyenek és hatékonyabban működjenek különösen az aktív fogyasztók és az energiaközösségek, valamint az ipari szereplők számára az innovációs tevékenységek és az energetikai átalakulás igényeihez való alkalmazkodás összefüggésében, biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket valamennyi piaci szereplő számára;

21. HANGSÚLYOZZA, hogy a piaci alapú megoldások és a megújuló energiaforrások gyors elterjedését célzó (például a többéves pénzügyi kereten belüli új, a megújuló energiaforrások uniós finanszírozási mechanizmusán keresztül nyújtott) költséghatékony pénzügyi támogatás, az energiahatékonyt célzó és az egyéb alacsony kibocsátású – a megújuló energiaforrások és az energiahatékonyt jelentette potenciálnak elsősorban az építőiparban való kihasználására irányuló – technológiák, valamint a többi uniós finanszírozási rendszerrel, így például az „Európai horizont” programmal, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel, az InvestEU programmal és a strukturális alapokkal való szinergiáknak az energetikai átalakulás költséghatékony finanszírozása érdekében való kihasználása, rendkívül fontos tényezőket jelentenek, és ezzel összefüggésben ÖSZTÖNZI a pénzügyi kockázatsökkentési eszközök alkalmazását a megújuló energia és az energiahatékonyt területén;

22. NYUGTÁZVA az Unió megújuló energiát és az energiahatékonyt érintő törekvéseit MEGÁLLAPÍTJA, hogy szén-dioxid-leválasztáson és -tároláson (CCS) és a szén-dioxid-leválasztáson és -hasznosításon (CCU) alapuló megoldások szerepet játszhatnak a dekarbonizációban, különösen ami az ilyen technológiát választó tagállamokban az ipari kibocsátások csökkentését illeti;

23. TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy mind gazdasági, mind társadalmi szempontból fel kell mérni és figyelembe kell venni az új technológiák elterjedésének költségeit és előnyeit, hogy az EU világviszonylatban megőrizhesse és javíthassa ipari versenyképességét és ezzel előmozdíthassa a növekedést és a foglalkoztatást, és éppen ezért el kell kerülni az e cél elérését hátráltató intézkedéseket, továbbá HANGSÚLYOZZA azokat a lehetőségeket, amelyeket egy valóban európai iparpolitikai megközelítés kínál az olyan megfelelő és támogató feltételek megteremtésére, amelyek biztosítják, hogy az EU vezető szerepet töltsön be az energetikai átalakulásban.

III. Az ágazati összekapcsoltság és az ágazati integráció előmozdítása érdekében a Tanács:

24. KIEMELI az ágazatok, így a villamosenergia-ágazat, a gázágazat, a fűtési és hűtési ágazat, valamint a közlekedési infrastruktúra digitalizáció által is támogatott integrációjának és összekapcsolásának jelentőségét, amely jelentős mértékben hozzájárul az energiarendszer költséghatékony dekarbonizációjához, szem előtt tartva azt, hogy a polgárok szerepvállalása és az energia-önellátás – például az intelligens városok és energiaközösségek révén – fontos az ágazati összekapcsolás megvalósításában;

25. FELHÍVJA A FIGYELMET az ágazatok közötti egyenlő versenyfeltételek biztosításának fontosságára, hogy ezzel a lehető legköltséghatékonyabb és megbízhatóbb dekarbonizációs megoldások kerülhessenek bevezetésre, és e tekintetében HANGSÚLYOZZA, hogy meg kell vizsgálni az esetleges szabályozási és egyéb indokolatlan piaci akadályokat és hiányosságokat, és közös normákat kell kialakítani az ágazati integrációt és az ágazati összekapcsolást célzó technológiák fejlesztésének és piaci elterjedésének elősegítése érdekében;

26. HANGSÚLYOZZA, hogy jobban ki kell használni az energiarendszer különböző részei, így a termelés, a szállítás, a kereskedelem, az átalakítás, az elosztás és a fogyasztás közötti szinergiákat, és több lehetőséget kell kínálni a fogyasztók számára arra, hogy – a közlekedést és az ipart is beleértve – az energiarendszer aktív résztvevőivé váljanak, hozzájárulva ezzel a dekarbonizációhoz és a rendszer rugalmasságához;

27. HANGSÚLYOZZA a biogázban és a biometánban rejlő lehetőségeket, valamint azt, hogy fejleszteni és alkalmazni kell a dekarbonizációhoz hozzájáruló, biztonságos és fenntartható karbonszegény technológiákat. Folytatni kell a – különösen a megújuló energiaforrásokból való – hidrogénelőállításban rejlő lehetőségek vizsgálatát és feltárását annak érdekében, hogy a meglévő uniós gázinfrastruktúrát a lehető legjobban ki lehessen használni egy szén-dioxid-mentes energiarendszerben.

A következő jogalkotási ciklus tekintetében a Tanács:

28. FELSZÓLÍTJA az Európai Bizottságot, hogy amikor különböző szakpolitikai területeket érintő javaslatokat nyújt be, és mindenekelőtt amikor konkrétan a megbízható és költséghatékony energiahálózatok fejlesztését és az energiarendszer további – az innovatív technológiák, a digitalizáció, az ágazati összekapcsoltság és integráció előmozdítása útján történő – korszerűsítését célzó javaslatokat nyújt be, vegye figyelembe a fent ismertetett elveket, és a Párizsi Megállapodás rendelkezéseivel összhangban törekedjen a klímasemlegességre;

29. FELSZÓLÍTJA az Európai Bizottságot, hogy mindenekelőtt a szabályozási és piaci akadályok vonatkozásában elemezze az ágazati összekapcsolásra és az ágazati integrációra irányuló technológiákat, ideértve a hidrogénelőállítást is, és ezen elemzés nyomán tárja fel, hogy milyen kezdeményezésekre nyílik lehetőség az ilyen technológiák és energiahordozók hatékony integrációjával és alkalmazásával kapcsolatban;

30. FELSZÓLÍTJA az Európai Bizottságot, hogy az állami támogatásra vonatkozó uniós szabályok esetleges későbbi felülvizsgálata összefüggésében fontolja meg, hogy milyen erőfeszítésekre van szükség a 2030-ra kitűzött uniós energia- és éghajlatpolitikai célok eléréséhez.